

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XVI. Alia ejusd. Imp. epistola de conficiendis sacris codicibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

ἐπέσφλεν. ὅποια ἢ καὶ αὐτὴ τῶν ἱερῶν βιβλίων
καλασκούης πρὸς δισέβειον ἔγραψε τὸν παλαι-
στίνον, ἐξ αὐτῶν τῶν γεγραμμάτων καλαμαθεῖν
διπέτες.

Κεφ. ις'.

Ἄλλοις ἐπιπέσει αὐτῶν, περὶ τῶν θεῶν γεγραμμένων καλασκούης.
Νικητῆς κωνσταντίνος μέγιστος, Σεβαστός, εὐσεβείῳ
Καὶ τὴν ἐπώνυμον ἡμῶν πόλιν, τὴν ἑσπέρην
θεῶν σωμαρομένης προνοίας, μέγιστον πλῆ-
θος, ἀνθρώπων τῆ ἀγιωτάτη ἐκκλησία ἀναλέ-
θηκεν αὐτῷ. ὡς πάντων ἐκέλευε πολλῶν λαθόν-
των αὐξήσθαι, Ἐφόδρα ἀξίον καλαφαίνεσθαι, καὶ
ἐκκλησίας ἐν αὐτῇ καλασκευαθῆναι πλείους.
Τοιαῖροι δὲ δεξοπροθυμότητα ἔδωκεν τῆ ἡ-
μέτερα προαμύνης, πρέπον γὰρ καλεφάνη δηλω-
σαι τὸ τῆ σῆ συνέσφ. ὅπως ἀν πενήκοῦσα σω-
μάτια ἐν διφθέρας ἐκαλασκουίσι, ἐναντιώ-
σα τε καὶ αὐτῶν τὴν χεῖρον διπλάσια ἔμισα, Ἐπὶ
τεχνιτῶν καλλιγράφων καὶ ἀκριβῶς τὴν τέχνην
ἐπισαμύμων γεγραμμένων κελύσεις. τῶν θεῶν
δηλαδὴ γεγραμμένων, ὧν μάλιστα αὐτὴν γε ἐπισκεύ-
νη, καὶ τὴν χεῖρον, τῶν ἐκκλησίας λόγων ἀνακαί-
αν εἶναι γνώσεως. ἀπέσταλ' ἢ ἱραμμάτια πα-
ρὰ τῆ ἡμέτερας ἡμερότης αὐτῶν τὸν τῆ διοική-
σεως καθολικόν, ὅπως ἀν πάντα τὰ αὐτῶν τὴν
ἐπισκευῶν αὐτῶν ἐπιπέσει αὐτῶν φρον-
τίσειν. ἢ αὐτῶν τὰ χεῖρα τὰ γραφεία σωμα-
τια καλασκουαθῆναι, τῆ σῆ ἐπιμελείας ἐρίον ἔ-
τελεσε) καὶ γὰρ δύο δημοσίων ὀχημάτων ἐξ-
εστῆσαν εἰς διακομιδὴν, ἐκ τῆ ἀνθεντίας ἔγραμ-
μάτος ἡμῶν ἔτε λαθεῖν σε προσήκη. ἔτω γὰρ ἀν
μάλιστα καλῶς γραφεία, καὶ μέχρι τῶν ἡμε-
τέρων ὄψεων ῥάστα διακομιδῆν ἐνὸς δηλαδὴ
τῆτο πληρέσιος τῶν ἐκ τῆ σῆ ἐκκλησίας διακό-
νων ὡς ἐπέσει ἀναφάνη) πρὸς ἡμᾶς, τῆ ἡμέτερας
παραθήσει) Φιλανθρωπίας ὁ θεός σε διαφυ-
λάξει ἀδελφεῖ ἀπαθῆ. ἢ ἀνά μὴν ἐν ταῦτα
τεκμηριώσαι, μάλιστα ἢ διδάξει) αὐτῶν, ὅ-
πως ὁ πανδύφημος βασιλεὺς πᾶσαν εἰς τὰ
θεῖα μετέθηκε τὴν αὐτῶν. πρὸς τὴν ὁμῶς
τοῖς εἰρημένους, τὰ αὐτῶν τὸν σωτήριον αὐτῶν
τάφον καλωπρωπῆρα. μαθῶν γὰρ ὡς ὁ κο-
ρυθαπῶν, καὶ αὐτῶν τῶν εἰδώλων θεοει-
πέαν βεβακχουίσι, ἔν μὴν δεσποικόν κα-
τέχωσαν τάφον, ληθῆ αὐτῶν εἶναι φιλονεικῶν-
τες τῆς σωτηρίας τὴν μνήμην. Ἐπὶ τῆτο ἢ
νεῶν τῶ ἀκολάσε δαίμων ἔδομησαν, ταῖς
παρθεναῖς ὡδοῖσι ἐπιπέσει αὐτῶν, κατα-

A provincii. De facris autem codicibus
conficiendis quæ ad Eusebium Palæsti-
num scripserit, ex ipsis litteris facile
est cognoscere.

CAP. XVI.

Alia eisdem Imp. epistola, de conficiendis fa-
cris codicibus.

Victor Constantinus Maximus, Augustus,
Eusebio.

IN ea urbe quæ à nobis nomen sortita
est, Divinâ Servatoris nostri provi-
dentia, maxima hominum multitudo
ad sanctissimam Ecclesiam sese adjun-
xit. Itaque cum cuncta illic maximum
incrementum capiant, consentaneum
inprimis videtur, ut plures quoque in
ea construantur Ecclesiæ. Accipe igitur
libenti animo id quod facere decre-
vi. Visum est enim id significare pro-
videntiæ tuæ, ut quinquaginta codices
Divinarum scripturarum, quarum ap-
paratum & usum maxime necessarium
Ecclesiæ esse intelligis, in membranis
probe apparatus, ab artificibus antiqua-
riis venuste scribendi peritissimis de-
scribi facias; qui & legi facile & ad om-
nem usum circumferri possint. Litteræ
porro à nostra clementia missæ sunt
ad Rationalem Diocæcesis, ut cuncta ad
eorum codicum confectiorem neces-
saria præberi curet. Tuæ erit diligen-
tia, ut scripti codices quantocyus appa-
rentur. Cæterum duorum publicorum
vehiculorum usum auctoritate hujus e-
pistolæ accipies. Sic enim quæ eleganter
descripta sunt, ad conspectum no-
strum commodissime perferentur: uno
scilicet ex Ecclesiæ tuæ diaconis id mi-
nisterium obeunte. Qui quidem ubi ad
nos pervenerit, humanitatis nostræ ex-
perimentum capiet. Divinitas te ser-
vet frater charissime. Ex his quidem fa-
ctis colligitur, immo vero apertissimo
demonstratur, qualiter Imperator omni
laude dignissimus omne studium suum
ad res Divinas transfulerit. Adjiciam
tamen ea quæ circa sepulchrum Serva-
toris nostri ab eodem præclare gesta
sunt. Nam cum didicisset, infantes
ac tutores peritos dæmonum cultores,
dum salutis nostræ memoriam student
abolere, sepulchrū quidē Domini con-
gesta humo adobruisse: de super vero fa-
num impudicæ dæmonis extruxisse, ut
Virginis patris ludibrio afficeret: primo

quidem execrandum illud ædificiū de-
strui iussit: humumque illam impuris
sacrificiis contaminatam exportari, &
quam longissime extra urbem projici:
Deinde vero Ecclesiam maximam ac
pulcherrimam eodem in loco ædificari
præcepit. Verum hæc evidentius o-
stendit epistola ipsa, quam ad Ecclesie
illius Antistitem misit. Erat hic Macari-
us ille, cujus supra mentionem fecimus;
qui etiam maxima Synodo interfuerat:
& una cum reliquis impietatem Arii
prostraverat. Est autem hujusmodi.

CAP. XVII.

Alia ejusdem Imp. epistola ad Macarium Hierosolymitanum Episcopum, de constru-
ctione sacrosanctæ Ecclesiæ.

Vicior Constantinus Maximus Macario.

TANTA est Servatoris nostri gratia,
ut nulla sermonis copia ad præsen-
tis miraculi narrationem sufficere vi-
deatur. Nam sacratissima illius passio-
nis monumentum, sub terra jam pri-
dem occultatum tot annorum spatio
delituisse, quoad communi omnium
hoste sublato, famulis ejus inlibetatem
vindictis affulgeret, omnem revera
admirationem superat. Nam tametsi om-
nes quotquot ubique terrarum sapi-
entes habentur, in unum coacti, aliquid
pro hujus rei dignitate dicere institue-
rint, ne ad miniam quidem ejus partem
aspicere posse mihi videntur. Quippe
hujus miraculi fides omnem humanam
rationis capacem naturam tantum ex-
cedit, quantum humanis Divina præ-
cellunt. Quocirca hic unus mihi ac
præcipuus semper est scopus, ut quem-
admodum veritatis fides novis quoti-
die miraculis inclarescit, sic etiam me-
tes omnium nostrum ad sanctissimam le-
gis observantiam, cum omni modestia
& concordia alacritate incitetur. Quod
quoniam omnibus perspectissimum esse
confido, illud tibi imprimis perlusum
velim, nihil mihi antiquius esse, quam
ut sacrum illum locum, quem Dei jussu
turpissima adjectione simulachri, velut
gravi quodam pondere exoneravi; &
qui ab initio quidem Dei judicio san-
ctus fuit, postea vero multo sanctior ef-
fectus est, ex quo Dominicæ passionis
fidem in lucem protulit; eum, inquam,
locum fabricarum pulchritudine exorne-
mus. Decet itaque prudentiam tuam,
singula ad opus necessaria ita disponere

λυθῆναι μὴν προσέταξε τὸ μυστρὸν ἰκοδό-
μημα. τὸν δὲ χεὶν ἐκέεινον τὸν ἐναγέσι μολω-
θέντα θυσίαις ἐκφορηθῆναι, καὶ πόρρω παρὶ φῆ-
ναι τὰ ἄεσι. εἶτα νεῶν ἰκοδομηθῆναι μεγα-
στόν τε καὶ κάλλιστον. δηλοῖ δὲ ταῦτα (σαφέστερον ἢ
ἔπιστολή, ἡ ὡς πρὸς τὸν πρέσβηρον τὸ ἐκκλησίας
ἐκέειν ἀπέστειλε. μακαρίῳ δὲ ἡ ἑστῶ, ἢ ἢ
πρὸς δὲ ἐμνήσθημεν, ὅς καὶ τὴν μεγάλης κακοι-
νωτικῆς συνόδου, ἐπὶ τὴν δόξιν σου τοῖς ἀλλοῖς
καὶ ἡγωνιστῶν βλασφημίαν ἐστὶ ἄλλη.

Κεφ. ιζ.

B* ἄλλη τὴ ἀυτῆ ἐπιστολῆ πρὸς μακαρίον τὸν ἐπίσκοπον ἱεροσο-
λύμων, περὶ τῆς ἰκοδομίας τῆς θείης ναῦ.

Νικητῆς κωνσταντίνου μεγιστοῦ μακαρίου.

TΟΣΑΥΤΗ τὴ σάβηθ ἡμῶν ἐστὶ ἡ χάρις,
ὡς μηδεμίαν λόγων χορηγίαν ἔπαρσίως
θαυμάσιον ἀξίαν εἶναι δοκεῖν. ὁ γὰρ γνώρισμα
τῶν ἀγνώτων ἐκείνων πάσης, ὑπὸ τῆ γῆ παλαι-
κρυπτόμενον, τὸσούτοις ἐτῶν ἀειδοῦσι λα-
θεῖν, ἀχρεῖς ἐδία τὸ κοινὸν πάντων ἐχθρῶν ἀ-
ναιρέσεως ἐλευθερωθῆσι τοῖς ἐαυτῶν θεοῦ πα-
σιν ἀναλάμπειν ἔμελλεν, πᾶσαν ἐκπληξίαν ὡς
ἀληθῶς ὑπερβαίνῃ, εἰ γὰρ πάντες ἐδία πάσης
τῶν οὐρανῶν εἶναι δοκεῖν σοφοί, εἰς ἐν καὶ τὸ
αὐτὸ σωελθόντες, ἀξίον τι ἔστω ἀγαθῶν
ἐθέλωσιν εἰπεῖν, εἰ δὲ ἀνὰ πρὸς τὸ βραχυτάτου
ἀμιλληθῆναι διουήσον. ἐπὶ τοσούτον πᾶσαν
ἀνθρωπίνην λογισμῶν χωρητικὴ φύσιν ἢ τῶν
θαυμάσιον τῆς πίστεως ὑπερβαίνῃ, ὅσω τῶν
ἀνθρωπίνων τὰ ἐράνια συνέσκηκεν εἶναι δυνα-
τώτερα. διὰ τὸ γὰρ ὅτι αἰετὸς πρῶτον καὶ
μόνον ἐστὶ μοι σκοπός, ἵν' ὡσπερ ἐαυτὴν ὁσημέ-
ραι καινότεροι θαύμασιν ἢ τῆ ἀληθείας πίστεως
ἰσχυροῦσιν, ἔτι καὶ αἱ ψυχὴ πάντων ἡμῶν
πρὸς τὸν ἀγιον νόμον σωφροσύνης καὶ ὁμογνωμο-
νίας ἐπιπέσει ἀσπασίως ἀιότεραι γίνωνται. ὅπως ἐπι-
δὴ πᾶσιν εἶναι νομίζω φανερόν, ἐκέεινο μάλι-
στὰ σε πεπεῖσθαι βέλομαι. ὡς ἀρετῶν πάντων μοι
μᾶλλον μέλει, ὅπως τὸν ἱερὸν ἐκέεινον τόπον, ὃν
θεὸς πρὸς ἀγαθὴν αἰχίης εἰδὼς προεδήκεις,
ὡσπερ πνος ἐπικέρμας βάρεως ἐκέειν, ἀγιον
μὴν ἐξ ἀρχῆς θεὸς κείσει γενηθῆναι, ἀγιώ-
τερον δὲ ἀποφανθῆναι, ἀφ' ἐτῶν τῶν σάβηθ
πάσης πίστεως εἰς φάος ἀποθήγαθαι, ἰκοδο-
μημάτων καλλῆ κοσμήσωμεν προσήκει
τοῖσιν τὴν σὺν ἀγχινοῖαν ἔτι διατάξαι τὴ